

# Spis treści

## **Wstęp 11**

## **Rozdział I**

### **Pojęcie finanse Wspólnot Europejskich 16**

1. Zasady finansowania organizacji i jej działanie 18
2. Pierwsze kroki w finansowaniu współpracy europejskiej 22
3. Kryzys finansów europejskich i jego źródła 41
4. Problem dotyczący kompetencji instytucji 42
5. Nierównowaga budżetu – problem państw członkowskich 48
6. Rosnąca luka między potrzebami a możliwościami ich finansowania we Wspólnotach Europejskich 50
- Pytania i zagadnienia kontrolne 52

## **Rozdział II**

### **Reformowanie finansów Wspólnot Europejskich 53**

1. Pierwsze próby reformowania finansów Wspólnot Europejskich 53
2. Reformy finansów europejskich 55
3. Ramy reformy finansowej Wspólnot Europejskich 56
  - 3.1. Pułap dla nowych źródeł własnych 57
  - 3.2. Nowe źródła finansowe budżetu Wspólnot Europejskich 57
  - 3.3. Wielka Brytania i utrzymanie mechanizmu korygującego 59
4. Dyscyplina budżetowa 60
5. Wydatki na Wspólną Politykę Rolną 64
6. Dyscyplina dotycząca wydatków nieobligatoryjnych 66
7. Zarządzanie wydatkami 67
8. Reforma funduszy strukturalnych 68
9. Ocena skuteczności reformy wprowadzonej w ramach pakietu Delorsa I 70
- Pytania i zagadnienia kontrolne 78

## **Rozdział III**

### **Reformy w ramach pakietu Delorsa II (1993–1999) 79**

1. Wprowadzone zmiany do procedury ustalania budżetu w ramach pakietu Delorsa II 79
2. Realizacja perspektywy budżetowej 1993–1999 po reformie wprowadzonej w ramach pakietu Delorsa II 89

- 3. Ocena realizacji perspektywy finansowej 1993–1999 99
- Pytania i zagadnienia kontrolne 103

## Rozdział IV

### *Agenda 2000* 104

- 1. *Agenda 2000*. Propozycje Komisji 106
- 2. *Agenda 2000*. Ostateczne wyniki negocjacji 112
- 3. *Agenda 2000*. Realizacja 122
- Pytania i zagadnienia kontrolne 124

## Rozdział V

### Perspektywa finansowa 2007–2013 125

- 1. Propozycja Komisji Europejskiej nowego porozumienia międzyinstytucjonalnego 125
- 2. Przyjęte porozumienie międzyinstytucjonalne 131
- 3. Możliwość wprowadzania zmian do ram finansowych 137
- 4. Instrumenty poza przyjętymi ramami finansowymi 137
- 5. Poprawa warunków współpracy międzyinstytucjonalnej 139
- 6. Bezpieczne zarządzanie finansami 139
- 7. Realizacja perspektywy finansowej 2007–2013: pierwsze lata 139
  - 7.1. Wyzwania przed polityką spójności w UE-27 140
  - 7.2. Budżet ogólny na 2007 rok 141
  - 7.3. Budżet ogólny na 2008 rok 154
  - 7.4. Ocena pierwszego roku realizacji perspektywy finansowej 2007–2013 161

Pytania i zagadnienia kontrolne 164

## Rozdział VI

### Podstawy prawne finansowania Wspólnot Europejskich 165

- 1. Instrumenty prawne określające procedury budżetowe 168
- 2. Zasady rządzące budżetem wspólnotowym 169
- 3. Harmonogram procedury ustalania i przyjmowania budżetu ogólnego 171
- 4. Realizacja budżetu 176
  - 4.1. Realizacja budżetu – podstawy prawne 177
  - 4.2. Zarządzanie finansami Unii Europejskiej w praktyce 179
- 5. Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) 185
- 6. Ustalenia dotyczące finansowania działań w II i III filarze 188
  - 6.1. Specjalne rozwiązania dotyczące II i III filaru 189

- 6.2. Wzmocniona współpraca 190
- 6.3. Skutki finansowe braku uczestnictwa państwa członkowskiego  
w określonych działaniach 191
- Pytania i zagadnienia kontrolne 192

## **Rozdział VII**

**Budżet Wspólnot Europejskich (perspektywa finansowa) – dyscyplina 193**

- 1. Osiem faz kształtowania budżetu Wspólnot Europejskich 193
- 2. Faza pierwsza lata 1958–1970 195
- 3. Faza druga lata 1971–1975 197
- 4. Faza trzecia lata 1976–1982 198
- 5. Faza czwarta lata 1983–1987 198
- 6. Faza piąta lata 1988–1992 200
- 7. Faza szósta lata 1993–1999 (pierwsza perspektywa finansowa) 202
- 8. Faza siódma lata 2000–2006 (druga perspektywa finansowa) 202
- 9. Faza ósma lata 2007–2013 (trzecia perspektywa finansowa) 207
- Pytania i zagadnienia kontrolne 211

## **Rozdział VIII**

**Składniki budżetu i ich ewolucja 212**

- 1. Ewolucja dochodów budżetu 216
- 2. Analiza obciążeń narodowych wpłat do budżetu Wspólnot Europejskich 219
- 3. Wzajemne przepływy między budżetem ogólnym a krajem członkowskim na przykładzie Polski 226
- 4. Obciążenia budżetu ogólnego alokacjami dla nowych państw członkowskich z poszerzenia w 2004 roku 229
- 5. Alternatywne źródła wpłat do budżetu ogólnego 233
- 6. Wydatki budżetu ogólnego i ich ewolucja 236
- Pytania i zagadnienia kontrolne 239

## **Rozdział IX**

**Polityczne znaczenie budżetu 240**

Pytania i zagadnienia kontrolne 244

## **Rozdział X**

**Problem kursu 245**

Pytania i zagadnienia kontrolne 257

## **Rozdział XI**

Problem stopy procentowej i inflacji 258

Pytania i zagadnienia kontrolne 271

## **Rozdział XII**

Budżet Unii Europejskiej a budżet państwa członkowskiego 272

1. Wpłaty do budżetu ogólnego 272

2. Wpłaty do budżetu ogólnego a uczestnictwo w Unii Gospodarczej i Walutowej 276

3. Rozwiązania wprowadzone dla transferów środków strukturalnych w perspektywie 2007–2013 280

4. Przykład Polski w perspektywie 2007–2013 282

Pytania i zagadnienia kontrolne 287

## **Rozdział XIII**

Problem rabatu brytyjskiego 288

1. Wprowadzenie rabatu brytyjskiego i jego ewolucja w latach 1974–2007 289

2. Zmiana warunków decydujących o wprowadzeniu rabatu 294

3. Zmiana warunków naliczania rabatu 295

4. Korzyści Wielkiej Brytanii wynikające z rabatu 296

5. Stanowisko państw członkowskich Unii Europejskiej wobec rabatu 298

6. Stanowisko Polski w sprawie rabatu brytyjskiego 302

7. Stanowisko Unii Europejskiej wobec rabatu brytyjskiego 303

8. Wnioski 310

Pytania i zagadnienia kontrolne 310

## **Rozdział XIV**

Budżet a interwencjonizm 311

Pytania i zagadnienia kontrolne 316

## **Rozdział XV**

Budżet a konkurencyjność 317

Pytania i zagadnienia kontrolne 331

## **Rozdział XVI**

Budżet ogólny Unii Europejskiej a polityka poszerzenia 332

Pytania i zagadnienia kontrolne 335

**Rozdział XVII****Budżet Unii Europejskiej w kontekście globalnym 336**

1. Pojęcie globalnych dóbr publicznych 339
  2. Enumeracja globalnych dóbr publicznych 344
  3. Gradacja globalnych dóbr publicznych 346
  4. Globalne dobra publiczne a globalne zarządzanie 347
  5. Udział Unii Europejskiej w zarządzaniu i niezbędne do tego atrybuty 350
  6. Wizje dotyczące przyszłości ewolucji zarządzania w sferze globalnych dóbr publicznych 351
- Pytania i zagadnienia kontrolne 354

**Zakończenie 355****Spis skrótów 362****Spis tabel 364****Spis rysunków 368****Bibliografia 370****Indeks 375**